

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра східної і слов'янської філології

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Переклад політичного дискурсу (арабська і українська мови)»

Спеціальність: B11 (035) Філологія

Спеціалізація: B11 060. (035.060) Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська

Освітня програма: Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	кафедра східної і слов'янської філології
Факультет	факультет східної і слов'янської філології
Викладач	Кононенко Валерія Григорівна
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Семестр	1 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Мова викладання	українська / арабська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Курс передбачає формування професійних умінь та навичок перекладу на базі отриманих теоретичних знань, та забезпечення поглибленого вивчення та систематизації практичних методів та прийомів перекладу письмових різножанрових та різностильових спеціальних текстів, зокрема політичного спрямування, з арабської мови на українську мову та з української мови на арабську мову; удосконалення певних навичок і вмінь перекладацької діяльності з акцентуванням на політичній сфері, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії, що обумовлена професійними потребами.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою засвоєння курсу є ознайомити студентів-магістрантів із теоретичними засадами дослідження політичного дискурсу в арабській лінгвістиці, особливостями його функціонування та формами впливу на аудиторію. Під час опанування цієї дисципліни студенти знайомляться з семантико-когнітивною специфікою вербальних і невербальних аспектів політичних промов.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	У результаті вивчення цього курсу студент повинен: <i>знати:</i> теоретичні засади дослідження публічних виступів; мовно-риторичні особливості політичного дискурсу, історію дослідження політичного дискурсу в українському та арабському мовознавстві; <i>уміти:</i> самостійно визначати особливості публічного дискурсу сучасної арабської мови, прагматичний аспект вербального маніпулювання, мовно-риторичні особливості політичного дискурсу; перекладати тексти, що належать до публічного дискурсу сучасної арабської мови; <i>володіти:</i> навичками перекладу публічного дискурсу сучасної арабської мови. Специфіка мови виявляється не лише в особливостях її структури та функціонуванні одиниць різних рівнів, а й в особливостях організації висловлювання в цілому. Матеріал для практичних занять може бути отриманий із співставлення арабських текстів, які вивчаються в аудиторії, з їх перекладами.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: <i>інтегральної компетентності (ІК):</i> здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладознавства, методики навчання) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій, і характеризується невизначеністю умов і вимог. <i>загальних компетентностей (ЗК):</i> – ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. – ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. – ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. – ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. – ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. – ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. – ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – ЗК 11. Здатність до проведення досліджень на належному рівні.

	– ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). – ЗК 13. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності. – ЗК 14. Здатність розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і виробничих умовах. – ЗК 15. Уміння вести наукові й професійні дискусії, аргументовано й коректно переконувати інших учасників групових процесів, демонструвати широкий спектр пізнавальних, лінгвістичних і інтелектуальних навичок для здійснення перекладу. – ЗК 16. Здатність цінувати й поважати розмаїття та мультикультурність. фахових компетентностей (ФК): – ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. – ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого і літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. – ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. – ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. – ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. – ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату. – ФК 9. Здатність ефективно спілкуватися арабською мовою в загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях. – ФК 10. Здатність виконувати типові професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації та інформації шляхом перекладу різноманітних за змістом і жанром текстів арабською і державною мовами. – ФК 12. Здатність застосовувати прийоми забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад).
Види занять і їхній розподіл за годинами	Лекції – 4 годин. Практичні заняття – 26 годин. Самостійна робота – 60 годин.
Тематика навчальної дисципліни	Тема 1. Політичний текст, його поняття та функції. Тема 2. Основні типи текстів політичних текстів, види їх перекладу. Тема 3. Основні проблеми перекладу арабських політичних текстів. Основні вимоги до перекладу текстів відповідної тематики. Тема 4. Специфіка перекладу політичних текстів Тема 5. Аналіз перекладів інтерв'ю, політичних промов, дебатів.
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	1. Методи семестрового контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює 50. Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю: – методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення; – методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання. 2. Методи проміжного контролю – відбуваються у березні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа. 3. Модульна контрольна робота – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри. 4. Методи підсумкового контролю – залік. 5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за дистанційною формою навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін¹.
Передумови вивчення дисципліни	Успішне опанування усіх обов'язкових компонентів, передбачених освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основна (базова): Антонюк, С.М., Бурковська, Л.Д. (2008). <i>Переклад юридичної, економічної та соціально-політичної літератури</i>. Хмельницький: ХНУ. Бабенко, Є., Амеліна, С., Білоус, Н. (2018). <i>Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу</i>: Центр навчальної літератури. Завальська, Л. В. (2020). Політичний дискурс як реалізація інституційного типу комунікативної взаємодії. <i>Правове життя сучасної України</i>: у 3 т.: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.), 2, 442-444. Одеса: Гельветика. Клименко, І. (2009). Теоретичні засади лінгвістичного аналізу політичного дискурсу. <i>Лінгвістичні студії</i>: [зб. наук. праць], 19, 182-186. Донецьк: ДНУ. Коптілов, В. В. (2002). <i>Теорія і практика перекладу</i>: Навчальний посібник. Київ: Юніверс. Корольова, Т. М. (2018). <i>Стратегії, тактики та операції перекладу</i>. Proceedings of XX International scientific conference «Practical Applications of Research Findings», 60-63. Morrisville: Lulu Press. Корунець, І. В. (2001). <i>Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)</i>: Підручник. Вінниця: «Нова Книга». Литовченко, А. Д. (2005). <i>Структурно-діяльнісна концепція дискурсу</i>: автореф. дис... канд. соціол. наук: 22.00.01. Харків: Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Онурфів, С. Т. (2005). <i>Політичний дискурс ЗМІ України у світовому інформаційному просторі</i>: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.08. Київ: Київський національний університет ім. Т. Шевченка. Петренко, В. В. (2003). <i>Політична мова як засіб маніпулятивного впливу</i>: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02. Київ: Київський національний університет ім. Т. Шевченка. Додаткова: Білозерська, Л. П., Возненко, Н. В., Радєцька, С. В. (2010). <i>Термінологія та переклад</i>: Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: «Нова книга». Кальниченко, О. А., Подміногін, В. О. (2005). <i>Історія перекладу та думок про переклад у текстах та коментарях. Частина перша: Загальні питання. Стародавні часи</i>: Навчальний посібник. Харків: Вид-во НУА. Колодій, Б. М. (2021). <i>Переклад аудіовізуальних текстів фахового спрямування</i>: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. Саприкін, С. С., Чужакін, А. П. (2011). <i>Світ усного перекладу</i>. [укр.]: Навчальний посібник. Вінниця: «Нова книга». 11. Додаткові ресурси (за наявності): Інформаційні ресурси в Інтернеті – Арабістичний фонд Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/ – http://www.nbuv.gov.ua/node/422 – Телеканал «аль-Джазіра» News Today's latest from Al Jazeera – Портал новин أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكرانيا (arab.com.ua) – Електронна версія газети «аш-Шарк аль-Аусат» الشرق الأوسط أخبار دولية وعربية (aawsat.com) – Бібліотека арабської літератури Library of Arabic Literature – Журнал арабської літератури أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكرانيا (arab.com.ua) – أكبر متجر إلكتروني للمحتوى العربي (neelwafurat.com)
Форми і способи поточного та семестрового контролю	Семестрове оцінювання: аудиторна робота, самостійна робота, МКР. Підсумкове оцінювання: залік. Умови допуску до заліку: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

Затверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 15 від «15» квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

Валігура О. Р.

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № _____ від «_____» _____ 202__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(ім'я, прізвище)